

Критеријуми и елементи оцењивања у настави физичког и здравственог васпитања

Стручно веће за предмет физичко и здравствено васпитање

Овим документом утврђују се начин, поступак и критеријуми оцењивања постигнућа ученика из предмета физичко и здравствено васпитање од 5 – 8 разреда.

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у електронски дневник, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена ученика

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање моторичких знања, умења и навика врши се на основу минималних образовних задатака и образовних стандарда за крај обавезног образовања.

Садржаји програма:

Основна школа

- ~ развијање физичких способности;
- ~ усвајање моторичких знања, умења и навика;
- ~ теоријско образовање.

Праћење и оцењивање

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева. Праћење напредовања ученика обавља се сукцесивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду.

- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.

- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.

- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима. Минимални образовни захтеви

- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Образовни стандарди

ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког васпитања: • Спортске игре (кошарка, одбојка, рукомет, фудбал), • Атлетика (трчање, скокови, бацање), • Вежбе на справама и тлу тло, прескок, греда, кругови), • Ритмичка гимнастика и Вежбе обликовања

Основни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других - зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ

Средњи ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других - зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга

Напредни ниво У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама - зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања. Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање). Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији.

Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање.

Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Оцењивање спортско техничких достигнућа:

Пре сваког оцењивања током обуке, вежбања, ученици ће бити обавештени о начину оцењивања одговарајућег елемента технике, као и напретка.

- Оцена недовољан (1) Ученик/ца не жели да покуша да изведе елемент током оцењивања, а има адекватну опрему да може радити час, и ради час. Ученик на том часу и наредном часу неоправдано не ради (нема опрему, не жели да ради,...). Ученик током извођења изводи намерно непримерене покрете, покрете који могу повредити њега/њу или другу децу, наставника;
- Оцена довољан (2) Ученик/ца мора да покуша да изведе елементе технике у адекватној опреми и у складу са примереним спортским понашањем;
- Оцена добар (3) Ученик/ца уколико има делимичне правилности у извођењу елемената технике; Уколико током извођења одређене технике направи две грешке нпр. елементи одбојке техника прсти или чекић или скок у вис и др.; током једноставнијег састава направи две техничке грешке нпр. вежба на круговима (Вис узнето, вис стрмоглаво, вис узнето) уради само један од елемената правилно, а два

не успе/не уради правилно; Уколико у једној вежби/сложенијем саставу има више елемената технике, а он направи четири грешке нпр. Вежба на ниској греди или при показивању вежбе са вијачом где треба приказати минимално 10 различитих техника (5 у месту и 5 у кретању) за оцену одличан (5) ученик прикаже 6 или 7 (елемената) прескакања вијаче; плес и др.

- Оцена врло добар (4) Уколико ученик правилно уради одговарајућу технику при мањој брзини (немогућност примене у игри,..).Нпр. ученик/ца уме да уради кошаркашки десни двокорак у трчању, а леви уме са застојем у месту или у ходању; извођење елемента технике, вежбе/једноставнијег састава са једном техничком грешком, пример техника прсти или чекић, скок у вис, бацање кугле,и др.; или са две техничке грешке при сложенијем саставу нпр. вежбе на ниској греди, ученик/ца направи две грешке, састав вежба са вијачом, од предвиђених минимално приказаних10 техника (елемената) прескока вијаче (5 у месту и 5 у кретању)ученик/ца прикаже 8 техника (елемената) прескока вијаче, плес и др.
- Оцена одличан (5) Ученик/ца правилно изводи технички елемент без грешака и у ситуацији у игри. Сложенију техничку вежбу/састав изводи уз максимално једну грешку нпр. вежба на греди, плес и др.

Уколико се уочи изузетан напредак ученик може добити вишу оцену од претходне из датог елемента технике. Уколико има времена на неком од наредних часова ученик може поправити оцену из одговарајућег елемента.

Оцењивање односа ученика према физичком васпитању:

Ученик/ца у сваком полугодишту добија једну оцену за доношење опреме, труд, залагање, спортско понашање, фер-плеј, спортско навијање. Ученик из свих наведених елемената добија само једну оцену.

Ученик/ца добија минус за неадекватну опрему на часу и тада седи на клупи.

Ученик/ца може добити минус за неспортско понашање, уколико се не труди, не залаже, омета друге у раду, угрожава безбедност других, неспортски навија...

Ученик/ца током једног часа може добити максимално 2 минуса.

Ученик/ца може добити минус и током спортских турнира, такмичења у организацији школе или на спортским турнирима, такмичењима где представља школу.

Уколико ученик/ца има три часа недељно и има 0 - 2 минуса добија оцену одличан (5), 3 - 4 минуса добија оцену врло добар (4), уколико има 5 - 6 минуса оцена добар (3), 7 - 8 минуса оцена довољан (2), 9 минуса и више оцена недовољан (1);

Ученици/це који покажу изузетно залагање, труд, резултат на општинским, окружним, међуокружним и републичким такмичењима, биће награђени оценом одличан (5).

Уколико ученик не ради из оправданих разлога, потребно је да приложи лекарско оправдање за наведене дане.

Ученици/це који раде по ИОП-у оцењују се у складу са планом и програмом, очекиваним исходима, циљевима, напретку, труду, залагању, спортском понашању, спортском навијању.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе), уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
- закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Закључивање оцене из наведених предмета је у складу са: Законом о основама система образовања и васпитања, Правилником о оцењивњу ученика у основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019).

Актив наставника физичког васпитања